

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κα. ἑξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κ.σ. ἰσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀρίστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΗΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δρ. 40. Ἐξέμνηος δρ. 22. Τρίμηνος δρ. 12.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου Γρ. Δ. 50. Ἀγγλίας, Κύπρου καὶ λοιπῶν Ἀποικιῶν σελίνια 10. Ἀμερικῆς δολ. 4. Λοιπῶν χωρῶν φράγκα Γαλλικὰ 25. Ἐξέμνηοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρθάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 31ος

Ἐν Ἀθήναις, 19 Ἰανουαρίου 1924

Ἔτος 46ον — Ἀριθ. 8

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

[Μυθιστόρημα τοῦ Λοχαγοῦ DANRIT]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. (Συνέχεια)

Μὰ ξαφνικὰ μιὰ ρυτίδα ἐχάραξε τὸ μέτωπό του. Στὸ μυαλό του εἶχαν ἔρθει πῶς πρόσφατες ἀναμνήσεις. Θυμῆθηκε τίς καταδιώξεις πού πέρασαν οἱ παλιοὶ συναδελφοὶ του, τίς βρισιεὶς πού ἄκουσαν καὶ τὰ βάσανα πού τράδηξαν. Εἶδε νὰ περνᾷ μπρὸς τοῦ ἡ εὐγενικὰ μορφὴ τοῦ στρατάρχη Νέου, πού εἶχε καταδικασθῇ σὲ θάνατο.

Ὁ Νέου, ὁ Γενναῖος τῶν Γενναίων! Ὁ πῶς δημοφιλὴς ἀπ' ὅλους τοὺς ἥρωες τῆς πρώτης Αὐτοκρατορίας.

Ὁ Νέου, πού μὲ τὰ χέρια του εἶχε ἀπονείμει στὸν Καρδινιὰν τὸ γαλόνι τοῦ συνταγματάρχου.

Οἱ ἐχθρικές σφαῖρες τὸν σεβάστηκαν, κι' ἔμωσ εἶχε σκοτωθῇ ἀπὸ σφαῖρες Γαλλικέες, κοντὰ στὸ Ἀστεροσκοπεῖο, στὸ ἴδιο μέρος ὅπου σήμερὰ ὀρθώνεται τὸ ἀγαλμά του.

Τῆς τελευταίας του στιγμῆς, προσπάθησε νὰ πρηγορήσῃ τὴ γυναῖκα του, πού σὲ λίγο θάμενε χήρα. Ὑστερὰ ἔφθασε στὸ μέρος πού θὰ τὸν τουφέκιζαν, εὐθυτενῆς καὶ ἀμειπτα ντυμένος.

Χαιρέτησε τοὺς στρατιώτες τοῦ ἀποσπάσματος, πού ἔλοι ἐκλαψαν σὰ μικρὰ παιδιὰ. Ἀπομάκρυνε ἥρεμα τὸν ἀξιωματικὸ πού ἤθελε νὰ τοῦ δέσῃ τὰ μάτια, ὅπως κάνουν στοὺς καταδικασμένους, τὴν τελευταία στιγμὴ.

Ἐδεῖξε τὸ στήθος του:

— Παιδιά, ἔλοι στὴν καρδιά!

Ὁ ἀξιωματικὸς ἀναγκάστηκε νὰ πειλίσῃ τοὺς στρατιώτες του γιὰ νὰ ὑπακούσουν. Τὰ ὅπλα τοὺς ἔτρεμαν μέσα σὰ χέρια τοὺς.

Τέλος μιὰ ὁμοβροντία ἀκούστηκε κι' ὁ μεγάλος στρατηγὸς σωριάστηκε νεκρός.

Ὁ Νέου δὲ ζοῦσε πιά.

Καὶ μήπως ἦταν μόνο αὐτὴ ἡ θλιβερὴ ἀνάμνηση;

Ὁ Καμπρών, ὁ ἥρωας τοῦ Βατερλώ, εἶχε συρθῇ στὰ δικαστήρια. Ὁ στρατάρχης Μπρὺν εἶχε δολοφονηθῇ καὶ ριχτῇ στὸ Ροδανό. Οἱ Μαμελοῦκοι, πού ὁ Αὐτοκράτωρ τοὺς εἶχε φέρει ἀπ' τὴν Αἴγυπτο, εἶχαν στραγγαλισθῇ στὴ Μασσαλία. Καὶ τόσοι ἄλλοι!

Ὑστερὰ ὁ νοῦς του πῆγε στὶς ὀργανώσεις τῶν Πατριωτῶν. Ἀποτελοῦσε κι' αὐτὸς μέλος τῆς φοβερῆς μυστικῆς ἐταιρείας τῶν «Καρμπονάρων», πού εἶχε τότε τρομοκρατήσῃ τὴν ἐξουσία. Ἡ ἐταιρεία αὐτὴ εἶχε σκοπὸ

λωτος τοῦ πάππου του καὶ τὸν ἔλεγε ἀπλῶς Δοῦκα τοῦ Ράιχστατ.

Μιὰ ἐπιμονὴ μελαγχολία, πού τοῦ εἶχε φέρει ἀνεπαίσθητα μιὰν ἀρρώστεια, κι' ἡ ἐνδοξὴ ἀνάμνηση τοῦ πατέρα, εἶχαν καταβάλλει τὸν ἀπόγονο τοῦ Ναπολέοντος, ὡς πού ἔσδυσε πρόωρα, ἀφίνοντας ἀνεκπλήρωτα τὰ ὄνειρα ἐκείνων πού ἔλπιζαν σὲ μιὰ καλινόρθωση.

Τὸ λεωφορεῖο ἔτρεχε ὁλοένα, χωρὶς ὁ συνταγματάρχης νὰ παίρνῃ εἶδηση. Τέλος σταμάτησε στὸ Ντιζὸν κι' ἡ στάση αὐτὴ ξύπνησε τὸν Καρδινιὰν ἀπ' τίς ὀνειροπολήσεις του.

Εἶχε καθῆσει κάτι νὰ πάρῃ στὸ «Ξενοδοχεῖο τῆς Καμπάνας», ὅταν ἄκουσε στὸ διπλανό του τραπέζι μιὰ συζήτηση πού τὸν ἐτάραξε.

Κάποιος εἶχε ἀναγγελεῖ τὸ ναυάγιο τῆς «Τύχης» καὶ τῆς «Δάφνης»...

Ὁ συνταγματάρχης χλώμιασε.

— Συγγνώμη, κύριε, εἶπε μὲ φωνὴ ποῦτρεμε, εἰστε βέβαιος γι' αὐτὸ πού λέτε;

— Εἰμαι ὑπάλληλος στὴ Νομαρχία, ἀπάντησε ὁ ἄλλος, καὶ πρὸ ὀλίγου ἤρθε τηλεγράφημα. Ὁ κ. Νομάρχης τὸδωσε στὶς ἐφημερίδες, ὥστε τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι πιά μυστικό.

Ὁ συνταγματάρχης, πού ἡ καρδιά του εἶχε γίνῃ ἀτσαλένια μέσα σὲ τόσες μάχες, τώρα ἄρχισε νὰ τρέμῃ ὁλόκληρος. Οἱ ἄλλοι τὸ παρατήρησαν.

— Φαίνεται πολὺ συγχισμένος, κύριε, εἶπε ἕνας τους. Μήπως ἦταν κανεὶς δικός σας; αὐτὰ τὰ πλοῖα;

— Ὁ γιός μου!

Τὸν κοίταξαν ἀμίλητοι. Ἡ συγχίνησή του ἦταν τόσο ζωηρὴ, ὥστε κανεὶς πιά δὲν κοίταζε νὰ φάῃ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πού ἡ μορφὴ του, τὸ παράστημά του καὶ ὁ κόκκινος φιδόγκος του, μαρτυροῦσαν ὅτι ἦταν ἀπ' τοὺς γενναίους

«Παιδιά, ἔλοι στὴν καρδιά!»
(Σελ. 57, στ. α'.)

νὰ παρασύρῃ τὸ λαὸ καὶ τὸ στρατὸ γιὰ νὰ ἱδρυθῇ ἓνα νέο καθεστὼς πού νὰ μοιάζει μὲ τὸ Αὐτοκρατορικὸ ἢ τὸ Ὑπατικὸ. Πολλοὶ ἀπ' τοὺς ὁπαδοὺς τῆς ἐταιρείας αὐτῆς—κι' ὁ Καρδινιὰν μαζί τους—διατηροῦσαν τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸν μεγάλο Αὐτοκράτορα θ' ἀντικαταστοῦσε ὁ γιός του, τὸ χλωμὸ καὶ συλλογισμένο ἐκεῖνο παιδί, πού ὁ πάππος του, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, τὸ εἶχε σχεδὸν φυλακισμένο στὸ παλάτι τοῦ Σένμπρουν κοντὰ στὴ Βιέννη.

Ἐκεῖ, αὐτὸς πού εἶχε ὀνομασθῇ Βασιλεὺς τῆς Ρώμης, ἦταν τώρα αἰχμάλ-

και ἀτρόμητους στρατιώτες τῆς Αὐτοκρατορίας, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔκλαιγε. Ἐπνίξε ὡς τόσο τὴ θλίψη του, σκούπισε τὰ μάτια καὶ ρώτησε:

— Ὑπάρχουν εἰδήσεις γιὰ τὰ πληρώματα;

— Ναί!... Ὅλοι αἰχμάλωτοι, ἔξω ἀπὸ τριανταδύο!

— Κι' αὐτοὶ οἱ τριανταδύο, ἀπὸ ποῖο πλοῖο;

— Ἀπ' τὴ «Δάφνη»!

— ... Θεέ μου!

Δὲ μπορούσε πιά νὰ κλάψῃ. Ἐνας ἀπέραντος πόνος τὸν ἐσύντριβε. Σηκώθηκε, βγήκε καὶ φώναξε:

— Ἐνα ἀμάξι, γρήγορα!

Σὲ λίγο ἔτρεχε στὸ δημόσιο δρόμο.

Μετὰ τριανταεῖς ὥρες, ἔφθανε στὸ Σαλιν-Σύρ.

Μὰ ὅσα εἶχε προβλέψει κι' εἶχε φοβηθῇ στὸ ταξίδι, εἶχαν, ἀλοίμονο, πραγματοποιηθῇ.

Ἡ γυναῖκα του εἶχε μάθει κι' αὐτὴ τὴν τρομερὴ εἰδηση καὶ τὸ χτύπημα ἦταν τόσο σκληρό, ὥστε ὁ συνταγματάρχης τὴ βρήκε ξαπλωμένη στὸ κρεβάτι τῆς καὶ περιστοιχισμένη ἀπ' τὸν πατέρα τῆς, τὴ μητέρα τῆς καὶ τὸ γιό τῆς, τὸν ἀνθυπολοχαγὸ τοῦ πυροβολικοῦ Γιάννη Καρδινιάν, πού εὐθὺς μόλις ἦρθε ἡ εἰδηση, πήρε ἀδεία ἀπ' τὴ Σχολή του.

Ὁ γιαιτὸς φοβήθηκε καμμιὰ ἐγκεφαλικὴ προσβολή, πού θάχε τρομερὲς συνέπειες. Ἀλλὰ οἱ ἄφρονες περιποιήσεις πού προσέφεραν στὴν κυρία Καρδινιάν ὁ πατέρας κι' ἡ μητέρα τῆς, ὁ Ζὰν κι' ἡ Κατερίνα Μπαγύ, —δυσὼς αἰετοὶ γέροι πού τὰ χρόνια δὲν τοὺς εἶχαν κυρτώσει,— ἔφεραν λίγη βελτίωση.

Τὴν ἐπομένη ἡ ἄρρωστη μπόρεσε νὰ μιλήσῃ καὶ καθὼς ἀντίκρυσε τὸ γιό τῆς τὸ Γιάννη, τὴν ἔπιασε ἀληθινὴ κρίση καὶ τὰ δάκρυα τῆς ἔτρεχαν ποτάμι. Ὁ λαὸς ἔχει δίκιο πού λέει ὅτι τὰ δάκρυα ἀνακουφίζουν.

— Τί δυστυχία, Γιάννη μου, ψιθύριζε, σφίγγοντας τὴν ἀγκαλιά τῆς τὸ γιό τῆς. Γιατί νὰ μᾶς φύγῃ ὁ Ἑρρίκος ἔτσι γρήγορα; ... Ἀχ, ἡ καρδιά μου ράϊσε πιά! Τὸ νοιώθω, τὸ ξέρω πὼς μοῦ τὸ σκότωσαν τὸ παιδάκι μου. ... Δὲν θὰ τὸ ξαναῖδω πιά ποτέ, ποτέ...

Ὁ Γιάννης, κλαίγοντας κι' αὐτὸς, προσπαθοῦσε νὰ καταπνίξῃ τὰ δάκρυα ποῦ τρεχαν ἀπ' τὰ ὠραία γαλανά μάτια του κι' ἔσταζαν στὸ ξανθὸ μουστάκι του, καὶ νὰ παρηγορήσῃ τὴ μητέρα του, κρατώντας τῆς τὸ κεφάλι σὰ μικρὸ παιδάκι.

— Μὴν κάνεις ἔτσι, μητερούλα μου, καὶ θάρθῃ. Μιὰ καὶ δυσὼς φορές νομίσαμε καὶ τὸν πατέρα πεθαμένο; Κι' ὅμως πάντα ἐρχόταν.

Καὶ πέρνοντας γιὰ μάρτυρες τὸν παππού του καὶ τὴ γιαγιά του:

— Ἀλήθεια δὲ λέω; ρωτοῦσε. Ὁ πατέρας δὲν ἦταν αἰχμάλωτος τῶν Ἀγγλων, τῶν Ρώσων, τῶν Πρώσων; καὶ πάντα δὲ γύριζε χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτα; Πές τῆς το, γιαγιά, γιατί τὸ ξέχασε!

— Ναί, ναί, Γιαννάκη μου, ἔχεις δίκιο, ἔλεγε ἡ Κατερίνα, μ' ἔναν προσποιητὸ ἥσυχον τόνο.

Αὐτὰ ὅλα ἄρχιζαν νὰ καθησυχάζουν τὴ δυστυχισμένη μητέρα: μὰ τὴ στιγμή πού ἦρθε ὁ ἄντρας τῆς, νέα ἀπελπισία τὴν ἔπιασε. Ὁ συνταγματάρχης, μ' ὅλο πού εἶχε πάρει ἀπόφαση νὰ δειχθῇ ψυχραίμος, δὲ μπόρεσε νὰ κρατήσῃ κι' αὐτὸς τὰ δάκρυά του καὶ τὴν ἀπελπισία του.

Ἀπ' τὴν ἡμέρ' αὐτὴ, βαρεῖα θλίψη σκέπασε τὸ ἥσυχο σπιτάκι τοῦ Σαλιν-Σύρ. Κι' ὅμως στὴν καρδιά τῶν γονέων ὑπῆρχε μιὰ ἀκτίνα ἐλπίδας, γιατί πάντα ἕνας πατέρας ἢ μιὰ μητέρα διατηροῦν αὐτὴ τὴν ἐλπίδα ὡς τὴν τελευταία στιγμή πού ἡ δριστηνὴ εἰδηση θάρθῃ νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ ἢ νὰ τὴ σβύσῃ γιὰ πάντα.

Καὶ κάθε πρωτὶ ὁ συνταγματάρχης ἄφινε τὴ γυναῖκα του στίς φροντίδες τῆς Κατερίνας καὶ μὲ τὸ ἀμάξι του πήγαινε στὸ Παρίσι μὲ τὸν πεθερό του.

Ἀνεδοκατέβαιναν στὰ ὑπουργεῖα τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν κι' ἀπὸ ὧρα σ' ὧρα περίμεναν μ' ἀγωνία μήπως ἔρθῃ κανένα τηλεγράφημα ἀπ' τὸ Ἀλγέρι, πού θὰ τοὺς ἔδωκε ἀπ' τὴν ἀμφιβολία, πού πολλές φορές εἶναι χειρότερη κι' ἀπ' αὐτὴ τὴ βεβαιότητα. Μὰ τίποτα δὲν εἶχ' ἔρθῃ ἀκόμη, ἐκτὸς ἀπ' τὸ πρῶτο ἐκεῖνο τηλεγράφημα πού ἀνήγγελλε τὴν αἰχμαλωσία. Κι' ἔτσι γυρνοῦσαν κάθε βράδυ στὸ Σαλιν-Σύρ, μὲ τὴν καρδιά σφιγμένη.

Τέλος ἔμαθαν στὸ ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν ὅτι ὁ Νταῖς Χουσεῖν εἶχε στείλει μὲ πρεσβεῖα ἕνα ἀπειλητικὸ τηλεγράφημα, σχετικὸ μὲ τοὺς αἰχμαλώτους.

Αὐτὴ ἡ εἰδηση δὲν καθυσχάσε βέβαια καθόλου τὸ συνταγματάρχη. Μὰ τοὺς ἀνακούφισε ὅλους, γιατί τὸ τηλεγράφημα εἶχε καὶ τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν αἰχμαλώτων ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν.

Ἡ κυρία Καρδινιάν γονάτισε κι' ἔκανε τὸ σταυρὸ τῆς μ' εὐγνωμοσύνη: Ὁ Ἑρρίκος τῆς ζοῦσε!

Τὴν Κυριακὴ πού ἦρθε ὁ Γιάννης μὲ ἀδεία, βρήκε τὴ μητέρα του πολὺ ἀνακουφισμένη.

Περνώντας κι' αὐτὸς ἀπ' τὸ Παρίσι, εἶχε μάθει τὴν ἀπάντηση τοῦ στρατηγοῦ Μπουρμόν στὸ τηλεγράφημα τοῦ Νταῖ.

Στὴν ἀπειλή τοῦ Χουσεῖν, ὁ στρατηγὸς ἀπαντοῦσε μὲ ἄλλη ἀπειλή, καθιστώντας τὸν Κυβερνήτη τοῦ Ἀλγερίου

προσωπικῶς ὑπεύθυνον γιὰ τὴ ζωὴ τῶν αἰχμαλώτων.

Τὶ θάκανε ἄραγε μπρὸς σὲ τέτοια ἀπάντηση, ὁ αἰμοχαρὴς καὶ μοιρολάτρης Τοῦρκος; Δὲν ἦταν πιθανὸ ὅτι ἀντὶ γι' ἄλλη ἀπάντηση, θάστελνε στὸ Γάλλο στρατηγὸ ἕνα σάκκο γεμάτον ἀνθρώπινα κεφάλια;

Κι' ἔτσι ἡ ἀγωνία ἐξακολουθοῦσε νὰ πιέζῃ τὸ σπιτάκι τοῦ Σαλιν-Σύρ, ἀφοῦ μάλιστα, στίς 20 Ἰουνίου, ἔφθασε στὸ Παρίσι τηλεγράφημα γιὰ τὴν ἀποβίβαση τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ, μὰ δὲν ἔκανε καθόλου λόγο γιὰ τοὺς αἰχμαλώτους.

Ἵστερα ἡ εἰδηση τῆς νίκης τοῦ Σταυλὶ ἐγέννησε στὴν ψυχὴ τοῦ συνταγματάρχου δυὸ ἀντίθετα αἰσθήματα: τὴν υπερηφάνεια τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ τὴν ἀπελπισία τοῦ πατέρα: γιατί ὁ δυστυχισμένος δὲν μπορούσε νὰ ξέρῃ ἂν κάθε δευτερόλεπτο πού περνοῦσε δὲν θάπερνε μαζί! τοῦ καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΛΑΘΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

— Ντίνο!

Ὅλοι κοιτάξαμε ξαφνιασμένοι τὴν μητέρα.

Τ' ὄνομα τοῦ πεθαμένου ἀδερφοῦ ἔπεφτε τόσο ξαφνικὰ ἀνάμεσά μας μέσα στὴν εἰρήνη τοῦ τραπέζιου, ὥστε βρεθήκαμε ὅλοι σ' ἀμηχανία. Βέβαια ἡ μητέρα θάθελε νὰ μιλήσῃ σὲ κανέναν ἀπὸ μᾶς καί, δίχως νὰ τὸ θέλῃ, ἦρθε στὸ στόμα τῆς τ' ἀγαπημένο ὀνοματάκι. Καὶ μετὶς ὅλοι βρεθήκαμε σαστισμένοι: σὺν νὰ εἰδαμε κάποιον ν' ἀνοίγῃ ἀπροσδόκητα τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μας, νὰ φανερώνεται μπρὸς μας καὶ νὰ μᾶς λέῃ:

— Ἐδῶ εἰμαι!

Καὶ πράγματι, ὁ πεθαμένος ἀδερφός τὸ βράδυ αὐτὸ μᾶς θυμήθηκε, ἀνοίξε ἀθόρυβα τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, πέρασε σὺν πνοῇ ἀπ' τὸν σεληνόλουστο κήπο, μπήκε στίς κάμαρες, ἦρθε στὴν τραπέζια, πλησίασε κατὰ προτίμηση τὴν μητέρα καὶ περίμενε ν' ἀντιληφθοῦμε τὴν παρουσία του. Κι' ἡ μητέρα, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἀντὶ νὰ φωνάξῃ ἕναν ἀπὸ μᾶς, φώναξε τὸ ξενιτεμένο ὀνοματάκι:

— Ντίνο!

Κι' ἀμέσως ἔγινε σ' ὅλους αἰσθητὸ ὅτι ὁ ἀδερφός μας ἦταν ἐκεῖνῃ τὴν στιγμή μαζί! μας.

Μεσολάδησε μικρὴ σιωπή. Κοιταζόμεστε σαστισμένοι. Στὸ τραπέζι δὲν ὑπῆρχε θέση. Καὶ σχεδὸν ὅλοι μᾶς ρίξαμε τὰ βλέμματά μας στὴ θέση πού καθόταν ὅταν ζοῦσε ὁ πεθαμένος ἀδερφός δίπλα στὸν πατέρα. Ἐκεῖ καθόταν, σὰ στερνοπούλι πού ἦταν.

Τώρα ἡ θέση αὐτὴ δὲ φαινόταν. Οἱ καρέκλες εἶχαν ἀραιώσει κι' ἡ θέση

εἶχ' ἐξαφανισθῇ. Γιὰ μιὰ στιγμή φοβηθήκαμε: Ἄν ὁ ἀδερφός ἔδλεπε πὼς δὲν ὑπῆρχε θέση γι' αὐτόν, κι' ἔφρευγε γεμάτος λύπη; Κι' ἐμεῖς μὲ τόση λαχτάρα νοιώσαμε τὴν παρουσία του!...

Μὰ ὁ ἀδερφός δὲ τὴ χρειάζοταν πιά τὴ θέση. Δὲν ἤθελε νὰ καθίσῃ. Ἐρχόταν ἀπὸ τόσο μακριὰ, εἶχε τόσο καιρὸ νὰ μᾶς δῇ, εἶχε τόσα νὰ μᾶς πῇ. Γύριζε ἀπὸ καρέκλα σὲ καρέκλα, πλησίαζε τὸν ἕναν, τὸν ἄλλον, μᾶς μιλοῦσε, μᾶς χαμογελοῦσε.

Ἐσκυψε σὲ μᾶς τὰ παιδιά, μᾶς θύμιζε τὰ παιγνιδάκια πού τοῦ φτιάνανε νὰ παίξῃ, ἔσκυψε στὴν ἀδερφή, τῆς θύμιζε τὴν δόλασπρη τραχηλιά πού τοῦ εἶχε κεντήσῃ γιὰ τὸ βελουδένιο του φόρεμα, πλησίασε τὸν πατέρα, τοῦ θύμιζε τὸ πρῶτο βιβλίο ὅπου εἶχε συλλαβίσει τὰ πρῶτα παραμύθια, ὕστερα πλησίασε τὴν μητέρα.

Στὴν μητέρα εἶχε νὰ πῇ πολλά. Θὰ τῆς μιλοῦσε γιὰ χίλια δυὸ πραγματάκια πού εἶχαν ἰδιαιτέρα μεταξὺ τους, θὰ τῆς θύμιζε τίς γλυκὲς ὥρες πούχε περάσει στὴν ἀγκαλιά τῆς, θ' ἀναθυμόταν μ' εὐγνωμοσύνη πὼς τὸν χτένιζε καὶ τὸν στόλιζε σὺν κουκλάκι τὰ Κυριακάτικα πρωῒνά, θὰ τῆς μιλοῦσε μὲ λαχτάρα γιὰ τὰ φιλιὰ πού συνόδευσαν τὴν καληνύχτα.

Ὡ, εἶχε πολλὰ νὰ τῆς πῇ. Ὡρα πολλὴ τῆς μιλά, τῆς ἀνασκαλεῖ τὴ μνήμη, ξεθάφτει ἀνιμνήσεις, ἐπεισοδιὰκια, παιδιὰτικα πείσματα καὶ καμώματά του. Καὶ τῆς λέει, τῆς λέει...

Ὡ, θέλει νὰ τῆς πῇ ὅλα τώρα. Εἶχε τόσο καιρὸ νὰ τὴν ἰδῇ, ποῖος ξέρει ἀτέλειωτα, σὺν πουλάκι μεθυμένο ἀπὸ μὴν ἀνοιξιὰτικὴ αὐγὴ. Κι' ἡ μητέρα τὸν ἀκούει ἀχόρταγα.

Τὰ μάτια τῆς λάμπουν μιὰ στιγμή, ὀφθαλμοὶ καὶ ξαφνικὰ ἕνα δάκρυ κυλᾷ σιωπηλὰ στὸ μάγουλό τῆς.

Στὸ τραπέζι βασιλεῖ νερικὴ σιγή. Ἡ λάμπα σφυρίζει ἕνα σφύριγμα παραπονετικὸ καὶ παρατεταμένο: τὸ ρολοὶ στὸ κομμὸ, ἀγγυρνο ὅπως πάντα, δουλεύει ρυθμικά. Κι' εἶναι οἱ μόνοι θόρυβοι πού ἀκούγονται μέσα στὴ σιωπὴ αὐτὴ ἐπίσκεψι τοῦ πεθαμένου ἀδερφοῦ.

Μὰ τὸ δάκρυ ἐκεῖνο θὰ τοῦ πάγωσε τὴν καρδιά. Ποῦ νὰ φαντασθῇ πὼς ὁ ἐρχομός του θὰ προξενόσε λύπη! Θὰ σήκωνε τὸ ξανθὸ κεφάλι καὶ πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὰ ξάστερα μάτια του θὰ ἐξέφραζαν λύπη κι' ἀπορία. Γιατὸ κι' ἡ μητέρα ἔδωκε τὸ μαντήλι καὶ προσπάθησε νὰ κρύψῃ τὰ δάκρυά τῆς.

Μὰ ὁ μικρός εἶχε πιά λυπηθῇ, ἤθελε νὰ φύγῃ. Ἀλλωστε, εἶπε σιγὰ-σιγὰ στὴν μητέρα, ἡ νύχτα ἦταν προχωρημένη, ἔπρεπε νὰ γυρίσῃ γρήγορα, γιατί ἄλλοιώς θ' ἀργοποροῦσε, ὁ φύλακας ἄ-

γελος θ' ἀποκοιμόταν καὶ θάδρισκε τίς πύλες σφραγισμένες...

Κάνει ἕνα σιωπηλὸ γύρο στὸ τραπέζι, μᾶς ἀποχαιρετᾷ ὅλους καὶ φεύγει πάλι ἀθόρυβα ὅπως εἶχ' ἔρθῃ, βγαίνει στὴν αὐλὴ κι' ἀπομακρύνεται στὸ σεληνόλουστο κήπο. Ὁ μικρός του ἦκυος γλυστρᾷ ἀπαλὰ πάνω στοὺς θάμνους

πού περνᾷ καὶ σὲ λίγο ἡ μικρούλα σιλουέτα του σμίγει μὲ τὰ κλαδιά καὶ τὰ φύλλα καὶ χάνεται. Τώρα θάναί μακριὰ, πολὺ μακριὰ μας.

Πέρασε ὥρα πολλὴ κι' ἡ μητέρα ξέχασε πιά νὰ διορθώσῃ τὸ λάθος τῆς, πού εἶχε ρίξει ἀνάμεσά μας τ' ὄνομά του.

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΖΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΨΕΥΤΙΕΣ ΤΟΥ ΜΥΓΧΑΟΥΖΕΝ

Δ'.

Ὁ λύκος καὶ τὸ ἔλκηθρο.

Βρισκόμαστε ἀκόμα στὴ Ρωσία. Ὁ βαρὼνος Μυγχαούζεν καβαλλίκεψε πάλι τὸ λόγόν του, πού ἂν κι' εἶχε πέσει ἀπὸ τόσο ψηλά, ἦταν πολὺ καλὰ στὴν ὑγεία του, κι' ἐξακολούθησε τὸ ταξίδι.

Ἀλλὰ, — μιλᾷ τώρα ὁ ἴδιος, — ὅσο προχωροῦσα μέσα σ' αὐτὴ τὴν παγωμένη χώρα, ἔβλεπα πὼς κανένας ἐκεῖ πέρα δὲν ταξίδευε μὲ ἄλογο καβάλλα. Ἀποφάσισα τότε νὰ συμμορφωθῶ κι' ἐγὼ μὲ τὴ συνήθεια, — ὅπως δὲ τὸ κάνω πάντα ὅταν ταξιδεύω σὲ ξένες χώρες, — κι' ἀγόρασα ἕνα ἔλκηθρο. Τὸ ἔλκηθρο, καθὼς ξέρετε, εἶναι ἕνα μικρὸ ἀμαξάκι χωρὶς ῥόδες, παρὰ μὲ δυὸ τόξα ἀπὸ κόνι, πού τὸ σέρνει ἕνα ἄλογο καὶ τρέχει περὶφῆμα ἀπάνου στὸ χιόνι. Ἀνέβηκα λοιπὸν στὸ ἔλκηθρό μου, μονάχος μου ἐννοεῖται, ἐπιβάτης μαζί κι' ἀμαξᾶς ἐγὼ, καὶ τράβηξα πρὸς τὴν Πετρούπολη, πού εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ρωσίας.

Δὲν ξέρω τώρα ἀπὸ ποῖο ἀκριβῶς δάσος περνοῦσα, ὅταν παρατήρησα πὼς ἕνας μεγάλος λύκος ἔτρεχε τὸ κατόπι μου μ' ὅλη του τὴ γοηγοράδα. Ἦταν βέβαια πεντασμένος κι' ἤθελε νὰ μὲ φτάσῃ γιὰ νὰ μὲ φάῃ ζωντανό, χωρὶς κι' αὐτὸς νὰ μὲ ρωτήσῃ ἂν μοῦ ἄρεσε μιὰ τέτοια διασκέδαση...

Καὶ νά, σὲ λίγο μ' ἔφτασε. Δὲν ἦταν τρόπος νὰ γλυτώσω, γιατί ὅλα τὰ φουέκια τοῦ πιστολιοῦ μου τὰ εἶχα τελειώσει. Χώθηκα λοιπὸν στὸ βάθος τοῦ ἀμαξιοῦ μου, ζάρωσα ὅσο μπορούσα κι' ἄφησα τὸ ἄλογόν μου νὰ τὰ βγάλῃ πέρα ὅπως ἤθελε. Καὶ τότε ἔγινε ἐκεῖνο πού ἐπιθυμοῦσα, χωρὶς νὰ τολμῶ νὰ τὸ ἐλπίζω:

Ὁ λύκος δὲν ἔδωσε σὲ μένα καμμιὰ προσοχή. Μόνο πήδησε ἀπάνω ἀπ' τὸ ἔλκηθρό, ἔπεσε στὰ καπούλια τοῦ ἀλόγου μου κι' ἄρχισε νὰ τὸ δαγκάνῃ ἀπάνω καὶ ἀπάνω. Τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο, ἀλλοιψασμένο ἀπὸ τὸν τρόμον κι' ἀπὸ τοὺς πόνους, ἄρχισε νὰ τρέχῃ ὅσο μπορούσε, μὲ τὴν ἰδέα ὅπως πὼς εἶσι τρέχοντας θὰ γλύτωνε. Συνήλθα τότε λιγάκι, σήκωσα τὸ κεφάλι μου κι' εἶδα μὲ φρίκη πὼς ὁ λύκος, μὲ τίς πολλὰς δαγκματιές, εἶχε ἀνοίξει μιὰ τρύπα στὸ σῶμα τοῦ ἀλόγου μου καὶ μέσα στὴν τρύπα αὐτὴ, εἶχε χώσει τὸ κεφάλι του καὶ τὰ μπροστινά του πόδια.

Ἐγὼ τότε ἐπωφελέθηκα, ἔρπαξα τὸ καμουτσάκι μου κι' ἄρχισα νὰ τὸν κινεῖν δυνατὰ στὴ ράχη...

Ἡ ἀνέλιπισι αὐτὴ ἐπίθεση τρώαξε τὸ λύκο σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε ἔκαμε μπροστὰ μ' ὅλη του τὴ δύναμη. Συγχρόνως τὸ ἄλογο ἔπεσε ὀπίσθιν στὸ χιόνι. Ὁ λύκος ὅμως βρέθηκε μπερδεμένος, στὴ θέση τοῦ ἀλόγου μου, μὲ τὴ ξεύγλα καὶ μὲ τὰ χαλινάρια. Δὲν μπορούσε νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ τὸ ἔλκηθρο, ἦταν πιά ζεγμένος αὐτός. Κι' ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν ἔπαυα νὰ τὸν κινεῖν ἀπὸ πίσω, ἐξακολούθησε νὰ τρέχῃ, νὰ τρέχῃ σὺν τρέλῃ.

Ἐτσι φτάσαμε στὴν Πετρούπολη!

Αὐτὸ βέβαια οὔτε ὁ λύκος τὸ περίμενε, οὔτε κι' ἐγὼ. Καὶ μπορεῖτε πιά νὰ φαντασθῆτε τὴν ἐκπληξὴ τῶν ἀνθρώπων, μέσα στὴν πόλη, πού ἔβλεπαν ἕνα ἔλκηθρο μ' ἕναν κύριο, νὰ τὸ σέρνῃ ἕνας λύκος!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΛΕΩΝΙΔΑΣ

*Αγαπητοί μου,

ΙΑ φορά κι' έναν καιρό, — πάνε χρόνια τώρα, — σ' ας διηγήθηκα την άστεία μ' α και συγκινητική ιστορία ενός μικρού ζωοφίλου, που είχε

τη μανία να κουβαλάει κι' ν' ανατρέφει στο σπίτι του λογής-λογής ζώα, από τὰ πιό ἡμερα κι' ὥρατα ὡς τὰ πιό ἄγρια κι' ἄττημα: Χρυσόφρακα μὲ καὶ λυκάκια. Γιδοῦλες μὲ καὶ φίδια. Ὡ, ναί! ὡς κι' ἔνα φίδι κουβάλησε μιὰ μέρα. Καὶ τότε ὁ μπαμπᾶς του ἔχασε τὴν ὑπομονή.

— Δύκους μ' ἔφερες, τοῦ φώναξε, φίδια μ' ἔφερες; τί ἄλλο θὰ μὲ φέρῃς ἀκόμα; Ἐγὼ τὸ σπῖτι μου θηριοτροφεῖο δὲν τὸκανα. Πάρ' τα καὶ φύγε!...

Κι' ὁ μικρὸς μάζεψε τὸ «θηριοτροφεῖο» του, μπῆκε μαζί του σ' ἓν ἄμ' α και κουβαλήθηκε στῆς γαργιάς του.

Ἐκεῖ ἔμεινε κάμποσες ἡμέρες τοῦ μηνουσαν, τὸν προσκαλοῦσαν, τὸν παρακαλοῦσαν νὰ γυρῇ, τοῦ κάκου. Ὁ μικρὸς ἦταν κακιομένος. Τοῦ εἶχαν βρῖσει τὰ καλὰ κι' ἀγαπημένα του ζώακια τοῦ τὰ εἶχαν πῆ... θηρία. Ἐπὶ τέλους τοῦ πέρασε, τὰ πῆρε καὶ ξαναγύρισε. Ἀλλὰ ὁ μπαμπᾶς εἶχε φύγει ἔντω μεταξὺ γιὰ τὸ κτήμα...

Σήμερα τὸ παιδί ἐκεῖνο εἶναι ἄντρας ὡς ἐκεῖ — πάνω. Ἡ παιδική του ἔμως ἀγάπη πρὸς τὰ ζῶα δὲν τὸν ἄφησε κι' ἐξακολουθεῖ νὰ κουβαλῇ στὸ σπῖτι του ἀπ' αὐτὰ, ὅπως καὶ τότε. Οἱ δικοὶ του, φαίνεται, συνήθισαν σιγά-σιγά τὴν ἰδέα πὼς τὸ σπῖτι μπορεῖ, καὶ ἴσως πρέπει, νὰ ναι καὶ λίγο «ζωολογικὸς κήπος», ἂν ὄχι καθαυτὸ θηριοτροφεῖο... Κι' ἄρχισαν νὰ γαποῦν τὰ ζῶα κι' αὐτοί. Μπορῶ μάλιστα νὰ πῶ, πὼς μερικὰ τὰ γάπησαν πάρα πολὺ, — καὶ σκυλιὰ π. χ. — καὶ γιὰ κάποιον, ποὺ ὁ ζωόφιλος τοῦ εἶχε κουβαλήσει τελευταία, ξετρελάθηκαν ὅλοι τους. Κι' ὁ μπαμπᾶς, ποὺ φώναζε, κι' ἡ μαμὰ ποὺ γρίνιαζε, καὶ τὰ δέλφια, κι' αἰδὴ πηρέτες ἀκόμα. Στὸς συγγενεῖς καὶ στοὺς φίλους, ὅπου πήγαιναν, δὲν μιλοῦσαν πιά παρὰ γιὰ τὸ Λεωνίδα τους. Καὶ πάλι οἱ συγγενεῖς κι' οἱ φίλοι, ἀκούγοντας τόσα περίεργα, πήγαιναν ἐκεῖ νὰ βλέπουν τὸ Λεωνίδα. Μαντεύετε τώρα τί ἦταν ὁ Λεωνίδας αὐτός; μιὰ μαῖμου, μιὰ χαριτωμένη κι' ἐξυπνότερη μικρὴ μαῖμουδίσσα!

Ἄ, μάλιστα, μιὰ μαῖμουδίσσα ἀξίζει τὸν κόπο. Κι' ἐγὼ ἀκόμα, ἀπ' ὅσα μούλεγαν γι' αὐτή, ἤθελα νὰ πᾶω νὰ τὴν ἰδῶ, νὰ τὴν κάνω γούστο καὶ νὰ σᾶς τὴν περιγράψω. Ἀλλὰ δὲν πρόφτασα.

Μιὰ μέρα μᾶς ἦλθε ἡ θλιβερὴ εἶδηση: ὁ Λεωνίδας πέθανε! Τὸ κακόμοιρο τὸ μαῖμουδάκι, μὲ τὰ παιχνίδια του, εἶχε πέσει ἀπὸ ψηλά, εἶχε κτυπήσει ἄσχημα, δὲν τὸ κατάλαβαν γιὰ νὰ φωνάξουν γιὰτὸ καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸ βρήκαν πεθαμένο. Ἐ, λοιπὸν εἶναι ἀδύνατο νὰ φαντασθῇτε τὴ λύπη ποὺ προξένησε σ' ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους ὁ θάνατος τοῦ Λεωνίδα! Ἐκινῶν σὰ νάχασαν ὄχι ἓνα ζῶο, ἀλλὰ ἓνα Λεωνίδα ἀληθινό.

Ἐγὼ, ἐννοεῖται, ὡς τὴν ἄλλη μέρα τὸ εἶχα κιόλα ξεχάσει. (Καλὰ, τώρα, εἶπα, ἄλλο κακὸ νὰ μὴν πάθουνε!...) Καὶ φαντασθῇτε τὴν ἐκπληξή μου, ὅταν ἀκουσα τὴ μικρή μου φίλη, μιὰν ἀδελφὴ τοῦ ζωοφίλου, ποὺ ἦλθε στὸ σπῖτι μ' ας ὕστερ' ἀπὸ μιὰ-δὺ ἐβδομάδες καὶ τὴ ρώτησε τί εἶχε, νὰ μοῦ ἀπαντᾷ:

— Ἐ, εἶχαμε, βλέπετε, καὶ τὸ πένθος.

— Τὸ πένθος; ! ποῖς πέθανε, Θέ μου;

— Ὁ Λεωνίδας μ' ας! Δὲν τὸ μάχτε; δὲ σᾶς τὸπαν:...

— Ἄ, ἔτσι πές! καὶ μὲ τρώμαξες, καϊμένη!...

Ἡ μικρή μου φίλη γέλασε.

— Ἐχετε δίκιο, μοῦ εἶπε. Μὴ μαῖμου δὲ λογαριάζεται... ἀλλὰ γιὰ μ' ας ἦταν σὰν ἄνθρωπος.

Κι' ἄρχισε νὰ μοῦ μιλᾷ γιὰ τὴς ἀρετὲς καὶ τὴς ἐξυπνάδες τοῦ μακαρίτη. Πῶς τοὺς καταλάβαινε, πῶς τοὺς ἀγαποῦσε, πῶς ἐπαίξε μαζί τους, τί ὁμορφα ποὺ ἔτρωγε, τί κατεργάρικα ποὺ γέλοῦσε! Ἡ μιλιὰ μόνο τοῦ ἔλειπε. Μοῦ εἶδει καὶ τὴ φωτογραφία του. Κι' εἶδα, ἀλήθεια, ἓνα ἐξυπνότερο μουτράκι... ἀνθρωπινό, μὲ καὶ ματάκια σπέρτο μονάχο, ποὺ λίγοι ἄνθρωποι τὰ ἔχουν...

— Τώρα πιά δὲν μ' ας μένει παρὰ τὸ καπελάκι του!... μοῦ εἶπε στὸ τέλος μὲ στεναγμό. Ἄ, τί ὁμορφο καπελάκι! καὶ τί ὁμορφα ποὺ τὸ φοροῦσε μόνος του! Τὸ βλέπω κρεμασμένο στὸ ἀντρά, μὲ τὰ καπέλλα τῶν παιδιῶν κι' αὐτό, καὶ δακρύζω.

Αἶγες ἡμέρες ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴν ὁμιλία, πῆγα στὸ σπῖτι ἐκεῖνο νὰ κάμω βλῆτα. Καὶ τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ εἶδα, ἦταν τὸ καπελάκι τοῦ Λεωνίδα, κρεμασμένο στὸ ἀντρά. Ἄ, τὸ χαριτωμένο μικροσκοπικὸ παναμαδάκι, μὲ τὴν κορδελίτσα του, μὲ τὸ ρελιασματάκι του καὶ μὲ τὴς γουδιόσες τοῦ τεπέ του! Δὲν εἶχα ἰδῇ ποτὲ τὸν Λεωνίδα; ἀλλὰ μοῦ φάνηκε πὼς τὸν ἔδλεπα μπροστά μου νὰ φορῇ ἐκεῖνο τὸ καπελάκι. Κι' ὄχι μόνο κατάλαβα τὴν ἀγάπη ποὺ τοῦ εἶχαν ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὴ λύπη ποὺ τοὺς προξένησε ὁ θάνατός του, ἀλλὰ τὸν ἀγάπησα καὶ τὸν λυπήθηκα κι' ἐγὼ, — ἐγὼ ποὺ δὲν εἶχα ἰδῇ ἀπ' αὐτόν, παρὰ μιὰ φωτογραφία κι' ἓνα καπελάκι!...

Κι' ἀπ' αὐτὸ τὸ περιστάτικὸ, κι' ἀπὸ ἄλλα ποὺ ἔτυχε νὰ ἰδῶ ἢ ν' ἀκούσω

στὴ ζωὴ μου, συμπεραίνω πὼς κανένα ζῶο δὲν ἀγαπιέται τόσο ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ὅσο ἡ μαῖμου. Καὶ τοῦτο βέβαια γιὰτὸ τοῦ μοιάζει περισσότερο ἀπ' ὅλα καὶ γιὰτ' εἶναι ἀναμφισβήτητα τὸ ἐξυπνότερο. Κι' ὁ σκύλος βέβαια εἶναι πολὺ ἐξυπνος καὶ πολὺ ἀγαπητός· ἀλλὰ περισσότερο, ὑποθέτω, γιὰ τὴν ἀγάπη, τὴν πίστη καὶ τὴν ἀφοσίωση ποὺ δείχνει ἐκείνος. Ἡ μαῖμου ὅμως, χωρὶς νὰ ἔχη αὐτὰ τὰ δουλικὰ λιγὰκι προτερήματα, γίνεται ἀγαπητὴ γιὰ τὰλλα τῆς, τὰ δικά τῆς, ποὺ εἶναι, καθὼς εἴπαμε, ἡ μεγάλη τῆς ἐξυπνάδα κι' ἡ μεγάλη τῆς ὁμοιότητα μὲ μ' ας. Ἐπιτέλους ἔχει καλ... χέρια, ποὺ κανένα ἄλλο ζῶο δὲν τᾶχει, καὶ μπορεῖ νά... ντύνεται καὶ μονάχο του· ἐνῶ ὅλα τὰλλα ζῶα ποὺ τοὺς φοροῦμε ρούχα δὲν ξέρουν παρὰ νὰ τὰ πετοῦν. Ἄν θέλετε μάλιστα, ἡ μαῖμου δὲν εἶναι καθαυτὸ ζῶο· εἶναι ἓνας κατώτερος ἄνθρωπος, ἓνας ὑπάνθρωπος.

Θὰ πῆτε τώρα: πῶς λοιπὸν δὲν ἀγαποῦμε καὶ τοὺς ἀληθινούς ὑπ' ἀνθρώπους; παρ' ἀπεναντίας τοὺς ἀποστρεφόμεστε; Ἐνας ἡλίθιος π. χ. μπορεῖ νὰ ναι πιὸ ἐξυπνος ἀπὸ μιὰ μαῖμου· ἀλλὰ ποῖς τὸν ἀγαπᾷ; Ναί, μὴ ὁ ἡλίθιος αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος, ποὺ μποροῦσε νὰ ναι καὶ μεγαλοφυῶς· ἐνῶ ἡ μαῖμου πάντα εἶναι ἓνα ζῶο, ποὺ μποροῦσε νὰ ναι καὶ κουτότερο ἀπὸ χήνα. Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη διαφορά.

Σᾶς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Η ΑΝΘΟΥΛΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤ. Α. ΖΕΝΝΕΒΡΑΙΗ
ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. (Συνέχεια)

— Καὶ πόσω χρονῶν εἶσαι, κόρη μου; τὴ ρώτησε ἡ μητέρα.

— Ὁκτώ, κυρά.

— Καὶ τί θέλεις καθαυτὸ νὰ μάθῃς;

— Ὁ, τι θέλεις τοῦ λόγου σου, κυρά; μὰ πρῶτα πρῶτα νὰρμέγω τὴν Κοκκίνω μ' ας.

— Θὰ μάθῃς, μικρή μου, θὰ μάθῃς. Κι' ἴσα-ἴσα ποὺ ἔχω ἀνάρμεγη τὴ Σταχτιά καὶ τὴ Φρονίμω. Θὰ μὲ ἰδῇς τώρα πὼς θὰ τὴς ἀρμέξω. Καὶ στὴ Φρονίμω μάλιστα μπορεῖς νὰ δοκιμάσῃς καὶ σύ, γιὰτ' εἶναι ἡμερὴ καὶ καλόβολη.

Ἡ μητέρα τοῦ Γιάννη πῆρε ἓνα σκαμνί, τράβηξε κοντὰ τῆς κι' ἔναν καλοπλυμένο κουδὰ κι' ἐκάθισε κάτω ἀπὸ τὴν ἀγελάδα.

Ἡ Ἀνθούλα ἔκανε τόσα τὰ μάτια τῆς γιὰ νὰ βλέπῃ... Σιγά-σιγά, ἡ νοικοκυρὰ ἄρμεξε τὴ Σταχτιά. Κι' ἀφοῦ τελείωσε μ' αὐτή, εἶπε:

— Τώρα, μικρή, τὸ χεράκι σου νὰ σὲ μάθω ἐγὼ πὼς ἀρμέγουν.

Κι' ἡ καλὴ γυναίκα τοποθέτησε τὴν

Ἀνθούλα ὅπως ἔπρεπε καὶ τῆς εἶδει πὼς ἔπρεπε νὰ κάνῃ τὰ χέρια τῆς γιὰ νὰρμέγῃ, καὶ μάλιστα ἡ ἰδία τῆς δὲν γούσε καὶ τῆς ἐπείξε τὰ δάχτυλα.

— Νά, εἶδες; Κατάλαδες;...

— Ναί, μὰ δὲν ἔμαθα ἀκόμα...

— Τώρα θὰ ἰδοῦμε... Κάνε ὅπως σοῦ εἶδει καὶ μονάχη σου... Δοκίμασε... θαρρετά... μὴ φοβάσαι!...

Ἡ μικρή, καθισμένη στὸ σκαμνάκι, χανόταν κάτω ἀπ' τὴν κοιλιὰ τῆς ἀγελάδας, ποὺ ὅμως δὲν ἦταν καὶ πολὺ μεγάλη. Κι' ἄρχισε τώρα νὰ τὴν ἀρμέγῃ μονάχη τῆς. Μὰ τοῦ κάκου. Γάλα δὲν ἔδωκε νὰ τρέξῃ στὸν κουδὰ.

— Πιὸ δυνατὰ... σφίγγε πιὸ δυνατὰ!

— Ἐτσι;...

— Ναί... πιὸ δυνατὰ ἀκόμα...

— Ἀχ, δὲν ξέρω!

Ἐσκυψε πάλι ἡ μητέρα, ἐπίασε τὸ χεράκι τῆς Ἀνθούλας, τὸ ἐτοποθέτησε ὅπως ἔπρεπε στὸ μαστὸ τῆς ἀγελάδας, τὸ ἐσφίξε ἀπὸ πάνω καὶ ὦ, τί θαῦμα! ἄσπρο καὶ ζεστὸ γάλα ἄρχισε νὰ τρέχῃ στὸν κουδὰ.

— Ἐτσι, γιὰ σου! φώναξε ἡ Βασιλική. Καὶ μὲ τὰ δὺό σου χέρια τώρα!

Ἡ Ἀνθούλα ἔβαλε καὶ τὰ δὺό τῆς χέρια, ἔβαλε κι' ὅλα τῆς τὰ δυνατὰ. Καὶ σὲ λίγο μποροῦσε νὰρμέγῃ τὴ Φρονίμω μιὰ χαρά!

Βέβαια δὲν ἦταν καὶ κανένα δύσκολο πράγμα. Ἡ μικρή ὅμως τᾶμαθε πιὸ γρήγορα ἀπ' ὅσο θὰ τὸ μάθαινε ἓνα κοριτσάκι τῆς ἡλικίας τῆς κι' ἡ μητέρα τοῦ Γιάννη θαύμασε τὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴν ἐπιτηδεϊότητά τῆς.

— Μπράβο, μικρή μου, τῆς εἶπε. Ἐγὼ λοιπὸν σοῦ λέω πὼς θὰ γίνῃς καλὴ νοικοκυρούλα.

Ἐφτανε κεῖνο τὸ μάθημα γιὰ πρῶτη μέρα. Αὐτῆς τῆς ἰδέας ἦταν ἡ μητέρα τοῦ Γιάννη· κι' εὐχαριστημένη ποὺ τὰ παιδιὰ τῆς εἶχαν δεῖξει τόση καλοσύνη

στὴ φτωχὴ ἐκεῖνη ὀρφανούλα, ἡ καλὴ γυναίκα τὰ ἐστεῖλε νὰ παίξουν. Τότε τὰ δὺό ἀδελφία τριγύρισαν τὴν Ἀνθούλα σ' ὅλο τὸ σπῖτι. Ὡ, ἦταν σωστὴ βίλλα τὸ σπῖτι ἐκεῖνο κι' εἶχε τόσα πράγματα!... Περιστέρια, γουρουνάκια, χῆνες, κότες, γάλους, πάπιες, ὅ,τι ἤθελες!... Ἡ Ἀνθούλα, ποὺ δὲν εἶχε ἰδῇ ποτὲ τῆς γάλους, τὰ χρειάστηκε ὅταν ἀκουσε τὴ βραχνή τους κραυγὴ κι' εἶδε τὸν κόκκινο λαίμοδετό τους, ποὺ κοκκίνιζε περισσότερο ἀπ' τὸ θυμὸ. Γιατὶ ὁ Γιάννης, γιὰ νὰ γελᾷ τὴν Ἀνθούλα, τοὺς τὴν εἶδει καὶ τοὺς φώναζε: «Σκάστε! εἶναι πιὸ κόκκινη ἀπὸ σᾶς! πιὸ κόκκινη!» — «Γιού,

γιού, γιού!» ἀπαντοῦσαν οἱ γάλοι θυμωμένοι σὰ νὰ καταλάβαιναν τὸ πείραγμα. Ἐπειτα φούσκωναν κι' ἀνοίγαν τὴ μαύρη οὐρὰ τους, ποὺ γινόταν σὰ μιὰ μεγάλη πιατέλα.

— Τώρα καμαρώνουν, εἶπε ἡ Βασιλική· δὲν εἶναι ὁμορφοί, ἔ; Ἀλλὰ ἡ Ἀνθούλα προτιμοῦσε τὰ περιστέρια καὶ προπάντων τὸν Καραφωτιά, ποὺ εἶχε ἀμέσως φίλος τῆς καὶ τῆς ἐγλείψε τὰ χέρια.

— Παιδιά, ἔλατ' ἐδῶ! τοὺς εἶπε ὕστερα ἡ νοικοκυρὰ. Σήμερα ζύμωσα κι' ἔκαμα καὶ μιὰ τυρόπηττα. Νά, πάρτε τῇ, καθήστε σὲ κανέναν ἥσκιο

«—Καὶ μὲ τὰ δὺό σου χέρια τώρα!...» (Σελ. 61, στ. α')

καὶ φάτε τῇ. Βασιλική, πάρε κι' αὐτὰ τὰ κεράσια.

Τὴ χαρὰ ἦταν ἐκεῖνη! Τὰ παιδιὰ πῆραν τὴν πῆττα καὶ τὰ κεράσια κι' ἔτρεξαν νὰ καθίσουν σὲ μιὰν ἄκρη τῆς αὐλῆς. Ὁ Γιάννης ἐτοιμάστηκε νὰ κόψῃ τὴ πῆττα· ἀλλὰ ἔξαφνα τοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα· κι' εἶπε, κοιτάζοντας στὰ μάτια τὴ Βασιλική:

— Ἐρχεσαι νὰ δώσουμε δάκνη τὴν πῆττα τῆς Ἀνθούλας, νὰ τὴν πᾶῃ στὸ σπῖτι τῆς; Πῶς θὰ τοῦ φανῇ τοῦ καϊμένου τοῦ πατέρα τῆς! Ἐμεῖς ἐδῶ τρῶμε καθεμέρι τυρόπηττες· δὲν θὰ μᾶς ἀποφάνῃ...

— Ὁχι, ὄχι! φώναξε ἡ Ἀνθούλα,

κατακόκκινη. Ἐγὼ δὲ θέλω νὰ πάρω ὅλη τὴν πῆττα. Τὴ θὰ πῇ ἡ μάννα σ' ας τὸ μάθη;

— Θὰ πῇ πὼς κάναμε πολὺ καλὰ νὰ σοῦ τὴ δώσουμε καὶ θὰ μᾶς κάνῃ μιὰν ἄλλη τὸ Σαββάτο ποὺ μᾶς ἔρχεται. Πάρ' τῇ, Ἀνθούλα. Θὰ λυπηθῶ πολὺ ἂν δὲν τὴν πάρῃς.

— Τὴ καλοὶ ποὺ εἶστε ὅλοι σ' ας! τί καλοὶ!... Καὶ πὼς σᾶς ἀγαπῶ ὅλους! φώναξε ἡ Ἀνθούλα.

Ἐδῶκαν τὴν πῆττα στὴν ἄκρη· ἀλλὰ τὰ κεράσια τὰ καταβρόχθισαν μὲ μεγάλη ὄρεξη καὶ τὰ ζωνεῖ καὶ χαρούμενα γέλιο τοὺς ἀκούγονταν ὡς μέσα στὸ σταῦλο.

Ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα νὰ φύγουν, ἡ Ἀνθούλα πῆγε νὰ χαιρετήσῃ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴ μητέρα τοῦ Γιάννη.

— Ἐλα νὰ σὲ φιλήσω, μικρούλα μου, τῆς εἶπε αὐτὴ. Αὐριο νὰ ξανάρθῃς πάλι. Θέλω κάθε μέρα νὰ μαθαίνῃς ἀπὸ κατὶ τί, ὡς πού νὰ τὰ μάθῃς ὅλα.

Ὁ Γιάννης συνόδεψε τὴ μικρή του φίλη ὡς τὸ λειβάδι. Ἡ Ἀνθούλα ἦταν τόσο συγκινημένη, ποὺ δὲν ἔλεγε λέξη. Μόνο ἐσφίγγε κάπου-κάπου τὸ χερί τοῦ φίλου τῆς. Ἴσως ἤθελε μ' αὐτὸ νὰ βεβαιωθῇ πὼς δὲν ἦταν ὀνειρο ὅσα εἶχε ἰδῇ τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη... Κι' εἶχε δίκιο ἡ ὀρφανὴ νὰ μὴν τὰ πιστεύῃ. Ἦταν τόσο καινούργιο, τόσο πρωτογνωρίστο πράγμα γι' αὐτὴν ἡ εὐτυχία!

Ὁ Καραφωτιάς ἀκολούθησε τὰ παιδιὰ καὶ βοήθησε τὸ Γιάννη νὰ βγάλῃ τὴν Κοκκίνω ἀπ' τὸ χωράφι. Κι' αὐτὴ ἦταν εὐχυσμένη ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα. Τὸ τρυφερὸ χορτάρι τοῦ λειβάδιου ποὺ τὸ χόρτασε, ἦταν πολὺ πιὸ νόστιμο ἀπὸ τὰ γκάρθια τοῦ ὁρόμου.

— Καληνύχτα, Γιάννη μου! εἶπε στὸ φίλο τῆς ἡ Ἀνθούλα, τὴ στιγμή ποὺ χωρίζονταν. Καὶ πῆς τῆς μάννας σου, πὼς ἂν

πῆρα δάκνη τὴν πῆττα, δὲν τὸκανα ἀπὸ ἀχορταγιά, παρὰ γιὰ νὰ φάῃ ἀπόψε κι' ὁ καϊμένος ὁ πατέρας μου, ὅπως εἶπες...

— Μὴ σὲ νοιάζῃ! τῆς ἀποκρίθηκε ὁ Γιάννης. Θὰ τῆς τὸ πῶ... καὶ θὰ τὸ πιστέψῃ! Μὰ καὶ νὰ μὴ τῆς τῶλεγα, πάλι θὰ τὸ καταλάβαινε...

(Ἀκολουθεῖ)

Ρ Η Τ Α

28.

Καὶ σοβαρὸ ἂν θὰ κάνῃς, Νὰ τὸ μελετήσῃς πρῶτα. Στὴν ἀνάγκη, κι' ἄλλους ρῶτα Ποῦ ἔχουν πείρα, ποῦ ἔχουν φῶτα Καὶ δὲν χάνεις.

C H E F

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

«ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ»

Αριθ. Έγκρ. 29.

«Αλύγιστες, ψηλές ιτιές στο χώμα ζωγραφίζουν. Θαμπές σκιές, στην κρήνη. Κι' οι δροσερές σπυλαγματιές θλιβούς άχους σκορπίζουν. Στην άτρεμη γαλήνη.

Χωριτοπούλες φτάνουνε το δειλί αποσταμένες, —Στά χέρια τὸ λαγύνη Κρατάει κάθε μιά άγκυλιά— κοπαδιαστές γυρμένες. Παίζουν νερό άπ' την κρήνη

Του έσπερινου τὸ χτύπημα γλυκόλινα γροικιέται, Γυρνοῦν άργά οι έξυγάτες, Βαρειά τους ή περπατησιά τρίζει κι' άχνουκορπίζεται. Στις έρημες τις στράτες.

Κι' άγάλλι-άγάλλι ή σκοτεινιά τὸ άραξόβόλι άφίνει, Θαμπό σεντόνι άπλώνει, Κι' όλα φαντάσματα βουβά φαντάζουν, ή έρημη κρήνη. Και τὼν δεντροῶν οι κλώνοι.

Μάρκος Μπότσαρης

ΠΡΑΓΜΑΤΙΣΜΟΣ

Αριθ. Έγκρ. 38.

Σε κάποιαν έρημιά συναντήθη-καν δυό νέοι: «Ό ένας, γεμάτος σίκως και δύναμη, ελχ' ένα χρώμα στὰ μάγουλά του πού σου θυμίζει τὰ τριαντάφυλλα. «Ό άλλος ήταν λεπτός με κοκαλιάρικα δάχτυλα, μὰ πόσο βαθιά ώραιός!... Στὰ μάγουλά του ξεψυχοῦσαν κάτι κίτρινα τριαντάφυλλα και στὰ μάτια του, τὰ βαθουλωμένα, έξοβεν ενά δειλινό χινοπωριάντικο... Όλας διόλου άνόμοιοι μεταξύ τους. Μά ή μεγαλύτερη διαφορά ήταν στην ψυχή. Πόσο αλλοιώτικα πού αισθανόνταν!...

Χαιρετίσθηκαν και μίλησαν. Είπαν διάφορα. Είπαν και γιά τις συντροφικές τους... —Έμένα συντροφία μου, ελεπε ό πρώτος, είναι ό περισσότερος κόσμος, —γιά νά μήν πώ όλος... Μίλησε κι' ό άλλος:

—Έμένα ή συντροφία μου είναι μερικοί γέροι ποιητές, λίγες γυναίκες και κάποιου χλωμοί νέοι. Πολύ λίγοι!...

Σαρκαστικά γέλασε τότε ό άλλος, ό δυνατός.

—Και πού μένεις; τόν ρώτησε ό αδύνατος.

—Μένω!; γέλασε ό δυνατός... Κατοικία μου είναι όλα τὰ βιολία... Όλος ό κόσμος!

—Και τώρα πού πιά;

—Πηγαίνω από βασιλείο σε βασιλείο, γυρνά όλο τὸ κόσμο πού τόσο ευγενικός είναι μαζί μου, κι' είμαι πιαντού τόσο καλόδεχτος... Και σύ, χλωμὸ άνθρωπε, τί δες εδώ στην έρημιά;

—Εγώ πῶς στο ανατόριο,

γιά νά πεθάνω ίσως εκεί... Μά έσένα πῶς σε λένε;

—Ρεαλισμό!... «Αν ρωτῶς και γιά τούς τίτλους μου, έχω πολλούς... Μὲ λένε Βασιλιά της χαράς μὰ και της χυδαίότητας. «Όσο σήμερα είμαι βασιλιάς όλης της γῆς. Και σύ, άρρωστε άνθρωπε, πῶς λέγεσαι;

—Ίδανιμός... ελεπε ό χλωμός νέος.

Κι' άπομακρύνθηκε. Ένα βαθύ σουρούτωμα είχε σκεπάσει γύρω τὴ φύση, καθώς και τὰ μάτια τού φθισικού νέου πού άπομακρυνόταν σαν κυνηγμένος...

Φίλης Δεβάντες

Η ΧΙΟΝΟΥ ΜΑΣ

Αριθ. Έγκρ. 46.

«Ό άέρας φουό μανισμένος, ένώ σιτίζει στους δρόμους τὸ χιόνι πού από χθές τὸ βράδυ δέν έπαψε νά πέφτει. Τ' άδελφια μου, γύρω σ' ένα τραπέζι, με τὰ κεφάλια σκυμμένα στὰ βιβλία τους, έτοιμάζουν τ' αυριανά τους μαθήματα. Εγώ, σάν πὸ μεγάλη, είχα τελειώσει γρηγορότερα και, καθισμένη μπρός στην θερμάστρα, σκεπτόμουν τις φίλες μου πού τώρα ζούσα μακριά τους...

Από τις σκέψεις μου αυτές μεβγαλε ή φωνή τού αδελφού μου: «Φανή, παιδιά, έλάτε κάτω! Τυλιγόμαστε με δ,τι πρόχειρο βρήκαμε, τρέχουμε και βλέπουμε τὸν Κλέωνα νά κρατῇ μιά μαύρη γάτα, σάν ψύφια, πού ή ράχη και τὸ κεφάλι της ήταν άσπρα από χιόνι!

Τὴν παίρνουμε άπάνω και τὴ βάζουμε κοντά στη φωτιά. «Ό ένας μου αδελφός τρέχει γιά γάλα, και ό άλλος γιά νά παρακαλέσῃ τὴ μαμά νά τὴν κρατήσουμε, ένώ εγώ με τὸν Κλέωνα της κάνουμε τὸ γατόρο.

Με τις πολλές περιποιήσεις, ή μαύρη γάτα συηλθε και φαντάζεστε τὴ χαρά μας, όταν ή μαμά πῶς ελεπε νά τὴν κρατήσουμε. Τὸ ίδιο εκείνο βράδυ έγιναν τὰ βιολία της. Νουνός ήταν ό αδελφός μου και τὴν όνόμασε Χιονοῦ. Τώρα άπορούν όλοι πῶς μιά μαύρη γάτα λέγεται Χιονοῦ. Μά δέν ξέρουν τὴν ιστορία της.

Δούκισσα τού Δάντσειχ

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ

Αριθ. Έγκρ. 47.

... Μὲς' στη σιωπή, ανακαλύψιμε, μετά από μιά καμπή, ένα χωρικό σπίτι, περιφραγμένο μ' ένα χαγιάτι, φορτωμένο μ' ένα τσαμπὶ ανθρώπων. Μιά γυναίκα ήταν εκεί, νέα άκόμη, με μιά έκφραση μητρονική άκτινοβολία, και γερό, ύγιεινό, άρτυμένο μοῦτρο. Κρατούσε ένα παιδικό στο μπράτσο της, κατάξανθο, όαδινό και κατσάρό, με μαλλιά σαν άχουρα. Και γύρω της ελεγε

—Εγώ πῶς στο ανατόριο, παιδάκια, μερδεμένα τὸ ένα μεσ' στ' άλλο. Τὸ ένα έδειχνε μονάχα τὸ κεφάλι του, τὸ άλλο, τεντωμένο, ταλαντευόταν.

«Όλος αυτός ό μικρόκοσμος άναδενόταν, έχειρονομούσε, κοιτάζε κι' έφώναζε πρὸς τὴν ίδια διεύθυνση. Φωνή, βοή, γέλια, κακό...

Απέναντί μας, στὸ δρόμο, ένας άνθρωπος έόχόταν με τὸ δρεπάνι στὸν ώιο. «Όταν πλησίασε, κούνησε και κείνος τὸ ελεύθερο χέρι του κι' έκαμε ν' άντηχήσῃ ή φωνή του σάν καμπάνα.

Στὸ κόκκινό του πρόσωπο έτρεχε ρυάκι ό ιδρώς. Θά ελεγε θεορίσει μέσα στὸν ήλιο, αλλά δέν τὸ συλλογιόταν πιά. Κι' ή χαρά του άντιλάλουμε.

Ήταν ή επιστροφή τού νοικοκύρη.

«Η φίλη μου μ' έσταμάτησε. «Κοιτάξε» μου λέει, ένώ τὰ δάκρυα πλημμυρίζαν τὸ πρόσωπό της. «Τι εὐτυχία! ὦ είναι τόσο εὐτυχεῖς αὐτοί!

(Εκ τού Γαλλικού)

Απτερος Νίκη

ΖΗΤΙΑΝΑ

Αριθ. Έγκρ. 37.

Ίσχυή, χλωμή κουρελιασμένη, Μ' ένα μωρό στην άγκυλιά, Σ' ένα πεζούλι καθισμένη, Μασσα βρομί και μιάν έληά...

Τὴ μητρική της άνοίγει στήθια γιά νά βυσάξῃ τὸ μωρό...

Τόνα της χέρι ζητάει βοήθεια Διώχνει τις μύγες τάριστερό.

«Αν κάποιος ρίξῃ κιμνιά δεκάρα Στὸ χέρι τὸ τρεμουλιαστό...

Τὴ σφίγγει μ' άπειρή λαχάρα... Και ψιθυρίζει «εὐχαριστῶ»...

Καρυσθαύστης

ΠΑΙΔΙΑ

Αριθ. Έγκρ. 40.

«Η Νέλλη άγόρασε σήμερα ένα καινούργιο βιβλίο.

Με τί προθυμία άρχισε νά τὸ φυλλομετρή και νά τὸ διαβάξῃ!

«Πολύ διδακτικό, έλεγε. Ένα σωρό πράγματα μαθαίνει κανείς άπ' αὐτό».

Τὸ μεσημέρι, όταν εκάθησε στὸ τραπέζι, ζήτησε από τὴν υπηρέτρια ένα μεγάλο μαχαίρι. «Η υπηρέτρια πρόθυμα της τὸ δώωσε. «Η Νέλλη όμως της τὸ ξανάδωσε άμέσως πίσω.

—Γιατί, κυρία Νέλλη; δέν σᾶς κάνει;

—Μου κάνει. Αλλά στὸ βιβλίο μου σήμερα διάβασα: «Μάχαιραν έδωσες, μάχαιραν λαμβάνεις!

—Κι;... άπόρησαν όλοι.

—Και έβλεπνα τὸ έφαρμόσω. Δέν πρέπει νά εφαρμόζουμε δ,τι διαβάζουμε στὰ καλά βιβλία;

—Θαυμάσια!

Σμύρνη

Τὸ πρώτιστον καθήκον τού καλοῦ συνδρομητοῦ είναι ή έγκαιρος άναγνώσις της συνδρομῆς του.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

«Ένα βράδυ, τὸ μικρὸ Νώντα τὸν τρώγανε οι ψύλλοι.—«Α τού παλιανθρώπου, λέγει, θά τού δείξω τώρα εγώ!...

Καί σηκώνεται, κρεμáει ένχαρτί στην κολόνα τού κρεβατιού και γράφει επάνω με μεγάλη γράμματα: «Απαγορεύεται ή έλσοδος».

Πανταχού Παρών

*

Τὸ τραῖνο φτάνει στὸ Σχημάτι. Οι υπάλληλοι άνοίγουν τις πόρτες και φωνάζουν:

—Εδώ αλλάζουν!... Κύριοι, όσοι είστε γιά τὴ Χαλκίδα, θά λάξετε!...

Κι' ένα παιδί:

—Άμ εγώ πού δέν έχω μαζί μου ρούχα νάλλάξω;...

«Ηως της Κιουτάχειας

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»
Αθήναι, 38 δόδς Εδριπίδου
τὴν 14 Ιανουαρίου 1924

Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Εὐχαριστῶ πρώτα-πρώτα τὸ καλὸς μου φίλους και τίς καλές μου φίλες, πού μου έστειλαν γιά τὴ Πρωτοχρονιὰ ὡραίες κάρτες μ' όραιότερες εὐχές. Εγώ μὲς πολλὰ τὸ τραπέζι μου από τὰ κομψά και χαριτωμένα αὐτὰ δειγματάκια τὴν αγάπης τους πού με γέμισαν χαρά.

Κι' ό κ. Φαίδων εὐχαριστεῖ άπιστῶς όσους κι' όσες θυμήθηκαν νά τὸ εὐχηθοῦν.

Και πάλι, τρισευχαρισμένο τὸ 1924, και τὸ χρόνου!

«Ελαβχ, Μεγάλη Έλλάς, και εὐχαριστῶ. Αὐτὰ τὰ βιβλία πνευματισμοῦ, δέν πιστεύω νά είναι πολλὰ επιστημονικά. Προσάγνουν νά δυσπιστῆς στὰ πειράματα πού περιγράφουν. Δέν είναι όλα γεγονότα έξακριβωμένα. «Όσο γιά τὴν «ένσηποίηση» τού «Ημερολογίου», δὲν τέξερνα δτι υπέρχει κανὼν Συνδός πού «απαγορεύει» τὸ Χριστιανικὸ Πάσχα νά συμπέτῃ ή νά προηγῆται τού «Ιουδαϊκοῦ» και δτι αὐτὸ είναι τὸ μεγαλύτερο έμπόδιο. Αλλά τότε τίς γίνῃ μετ' Σύνδους, κι' άκόμη άλλον κανόνα πού νά τὸ επιτρέπῃ. Γιά τὸ άλλο, τίς άπαν τῶ παρακάτω στη Νηρηίδα τών «Ανθέων».

«Βιθάβας, «Πανταχού Παρών» και τὸ 10ο φύλλο τὸν περιδοκί τού Συλλόγου σας «Νέκταρ».

Μπράβο! όρατα συνταγμένο και όρατα πολυγραφημένο. Και τὰ σίτσα πολύ καλά. «Όσο γιά τὴν άπρία σου, ό κ. Φαίδων σου άπαντῶ δτι κι' οι Γάλλοι πολλές φορές δὲ μεταγερρίζονται τὴν κυριολογία Philologie, αλλά τὴ γενικώτερη λέξη Litterature. «Έντούτοις τὸ μάθημα αὐτὸ τού κ. Roussel ελεγε καθαρά philologie, κι' ό Βιθαβλὶ δέν είναι litterateur, αλλά philologue ή critique de litterature. Επὶσης τὸ σχετικὸ έπθετο τὸ κάνουν συχνότερα από τὴ λέξη Litterature, όπτε τὸ little καίτε καταντῇ κάποτε, συνώνυμο τού philologique. Αλλά στη

περίπτωση πού αναφέρεις, τὸ «valeur litteraire du passage», εἴμφορετ' κάλλιστα νά έρμηνευθῇ «λογιστηνική άξία τού χωρίου». Γιατί κι' ή γλώσσα, και τὸ ύφος, (style) στη λογοτεχνία άνάγονται.

Εὐχαριστῶ πολύ γιά τὸ έσπαθώμα, Γαλαξία. Τὸ καινούργιο σου ψευδώνυμο ελπίζω νά γίνῃ γνωστό κι' άγαπητὸ στὸν κύκλο μας δσο τὸ παλιό σου, και περισσότερο... Ναι, γραφομηχανή νά μάθης, αλλά όχι γιά νά μὸν γράφης τὰ γραμματά σου. Τὰ παιδιά μου μάρρουν νά μου γράφουν με τὸ χεράκι τους. Επειτὰ τὸ γράψιμο τὸ δικό σου μπορεί νά μήν είναι καλλιγραφικό, είναι όμως πολύ εὐανάγνωστο, άκόμη κι' όταν είναι βιαστικό.

Χαίρω, «Αφρισμένο Κύμα, πού μου κἀματὲ φίλους τὰ παιδιά της καλὰς μου φίλης. Και βέβαια θυμίζῃ τὴν Αὐγὴ τών «Ελπίδων» και τὸν σύλλογο «Αἴθωνα» πού ελεχεν τότε με τὴ μαμμά σου, και τὸ βραβεῖο πού πήραν στὸ έσπαθώμα. Νά πῆς στὸ Μάριο και τὸ Βάσο δτι ελπίζω νά βρῶσιν έπί τὰ ίχνη... «Όσο έτσι λοιπόν: έθουσισαμένονί όλοι στὸ σπίτι με τὰ καινούργια μου μυθιστορήματα και με τὸν καινούργιο μου τύπο. Μά νά σοῦ πῶ, κι' εγώ τώρα είμαι εὐχαριστημένη.

«Ό «Ηως τού Έσπαθώματος μου γράφει: «Είμαι ό μικρότερος συνδρομητής σου, άφού είμαι μόλις 9 έτών. Δέν πιστεύω νά υπάσχουν κι' άλλου συνδρομητῆ στην ήλικία μου. Μάθς όμως δτι ή μικρή μου ήλικία δέν μ' έμποδίζει νά σάχαπῶ πολύ και... νά έσπαθώνω μ' όλα μου τὰ δυνατό. Εδχαλν κίόλα τὸ σπαθί μου... Ναι, καλὸ μου παιδί.

Στὴν ήλικία σου έχω κι' άλλους, και μικρότερους. Μόνο πού δέν έσπαθώνωσιν σάν και σένα, πού είσαι πάντα ό μικρότερος έσπαθωτῆς και με τὸ σπαθί σου πήρες αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο.

Αφού έχχς τόσα μαθήματα, Διαβολάκε της Αιγύπτου, δέν πειράζει γράφς μου μόνον όταν εὐκαιρῆς. Πολλά χαριετήματα στη μαμμά σου, τὴν παλιά μου φίλη. Μά υπόλογο δρ. 20 επιστώθηκε. Τὸ άνέκδοτο πού μου στέλνεις, δέν είναι μόνο Αιγυπτιακό, αλλά παγκόσμιο και γνωστότατο. Στείλε μου τίποτε άλλο.

Εὐχαριστῶ, Σείριε, και γιά τὸ έσπαθώμα και γιά όλα. Σοῦ έστειλα δ,τι εζήτησες. «Ό Σολωμός βέβαια είναι ένας άπολύτως μεγάλος ποιητής, πού θά μπορούσε νά συγκριθῇ, ως διάνοια και ποιητικὴ ιδιοφυΐα, με τούς μεγάλους ποιητῆς τού αἰῶνος του. Αλλά οι ποιητῆς πού αναφέρεις (Hugo, Lamartine) δπερτεροῦν κατά τούτο: δτι έτυχε νά γεννηθοῦν στη Γαλλία, δηλαδή σε μεγάλο Έθνος και σ' εποχὴ μεγάλης άκμῆς τού πολιτισμοῦ του. Βρήκαν άκόμα μιά τέλεια και παγκόσμια γλώσσα, πού αἰῶνες πρωτότερα εκάλλισργετο λογοτεχνικῶς. Επομένως μπόρεσαν νά εκφρασοῦσιν καλύτερα και νά λήψουν περισσότερο από τὸ Σολωμό, πού γιά νά γράφῃ αὐτὸς δσα έγραφο, άναγκάστηκε νά δημονεργῆσῃ γλώσσα σχεδόν εκ τού μηδενός. Αλλά

ίσως μ' αὐτὸ είναι πὸ θυμαστός και, γιά τὴν Έλλάδα, ό μεγαλύτερος άπ' όλους, αλλήθινος θεμελιωτῆς τῆς νέας της λογοτεχνίας.

Χαριτωμένο τὸ γράμμα σου, Μίνο, κι' ελπίζω νά μου γράφης συχνά. Βέβαια, και τὰ δέλεα σου έχουν δικαίωμα ψευδωνύμου. Αλλά έχς λίγη ύπομονή, κι' όλ' αὐτὰ θά τὰ ίδῆς στὸν «Όδηγὸ τού Συνδρόμου», πού θά δημοσιευθῇ γρήγορα.

«Η «Ασπρη Καμέλια» (πὸ τῆς έστειλα κείνη τὰ φύλλα) μὸν γράφει: «Κάποιος ελεπε πῶς έν εδγαίνες με χρώματα, θά σ' έπαιρναν περισσότερα παιδιά» αλλά εγώ σε προτιμῶ έτσι, —άσπρη και μύρη, —γιατί έτσι, και με τὴν πρώτη ματιά, φαίνεσαι ένα πολύ-πολύ καλό, εὐγενικό και σοδρὸ περιδοκί, πού τέρπει και συγχρόνως ὡφελεῖ. Μ' αὐτὸ ελεπα κι' εγώ: τὰ χρώματα είναι προστυχιές.

«Οραίες Επιδρολὰς μου έστειλαν αὐτὴν τὴν έβδομάδα κι' οι εζῆς: Ρούλα, Μέμφις, «Όρφανμένη Μικρασία, Δεσποινίδιον, Κιρινέως, Στήριγμα της Πατρίδος, Αέλλιπστη Χαρά, Σμύρνη, Αγορόδο, Πικρὴ Σκλαβία, Αργιολούλοδο, Τρελλὸς Αέρας και Σκόπας.

Εξετέλεσα τὰς πετραγγελίες των και τούς εὐχαριστῶ όλους γιά τὰ καλὰ των λόγια, άναμειώσις, έσπαθώματα, συμπληρώματα κτλ.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

«Αποροῦνται: «Μάννας καρδιά» τού Ζιζανίου τού Ζωγράφου. Ακατάλληλο. Δέν είναι άνάγκη νά βλέπουν τὰ παιδιά πῶς υπάσχουν και τέτοιες κακὲς μάννες στὸν κόσμο. Κι' έν υπάσχουν, είναι τόσο, μὰ τόσο σάντες!...

«Δυστυχῆς μητέρα» και «Εἰκὼν» τού «Αετιδέως. Τὸ πρώτον άεγχοι οι στίχοι. Τὸ δεύτερο κοινὸ κι' άσήμαντο. —Στὸ δεσμὸ της φιλίας» κι' «Απ' τὸ δειλί στη χαραγὴ» τού «Αρχιδιάβολου. Τὸ πρώτον, ή με ταφορά, στην άρχή, πᾶσι καλὰ μὰ χαλῆ έχει πού ανακατεύεται ετο ποτὶ. Κοίμα, γιάτί ή συκοφαντία είναι καλή. Απεναντίας τὸ δευτέρου οι στίχοι είναι γεμάτοι χασμώδες, πού νομίζε κανείς πῶς τούς έγραψες άλλος.

«Ό ήλιος πέφτοντας σιγά εις τὸ βουνὸν τὴ ράχη Κεντῆ ένα δλόχρυσο και πορφύρο σιλάχι λουδένια φύση.

«Όταν τὸν ὕπνο τὸ βαρὺ, στη χαραγὴ, άφήσῃ, Αὐγὴ-ή, χαρυνγῆ-άφήσῃ, σε όλ' αὐτὰ τὰ σημεῖα είναι χασμώδια. Υποθέτω όμως δτι ό «Αρχιδιάβολος θά μπορούσε νά έπεξεργασθῇ και τὰ δυό αὐτὰ ποιήματα, πού είναι καλὰ, και νά μου τὰ ξαναστείλῃ γιά τὴ 2α τριμηνία. — «Τρελοκομείο» της Τρελοαφροαιδέως. Καλή ή ιδέα. Πιο νόστιμο γράψιμο ήθελε. — «Η Προσφυγοπούλα». Κοινὸ, άχρομάτιστο άτόνο. Και Πολλά προσφυγικά βάλαις ως τώρα. Γιά νά βάζαις κι' άλλο, θάπρεπε νάταν τουλάχιστο πὸ καλογραμμένο. — «Τὸ άρχοντιστο» της Δροσοσταλίδας. Κι'

αὐτὸ έχει καλὸ θέμα, ποιητικὸ, αλλά ή άνάπτυξις του ύστερο πολὺ. — «Πρωτοχρονιά» της «Ανθισμένης Πασχαλίας». Ακριτὰ καλή: αλλά διαν θά εδμοσιεύετο. ή Πρωτοχρονιά θάταν πρὸ πολλοῦ περσομένη και γιά νά τὴ θυμίσῃ, νά τὴν ξαναφέρῃ στὸ νοῦ μας τὸ κομμάτι, θάπρεπε νάταν πολὺ καλύτερο και δυνατότερο. —Τὸ ίδιο δάλεγα και γιά τὰ «Χριστοῦγενά» τού Καπετὰν Καραπιπέρη. Τὰ επικαιρα πρέπει νά στέλλωνται πολὺ νωρὲς, ένα μῆνα προτίτερα, γιά νά προφταίνουν. — «Σκέψεις» τού «Έρμου τού Πραξιτέλους. Οι περισσότερες γνωστὲς κι' όλες σε γλώσσα σχολαστική. — «Κόραξ και Αλώπηξ» τού Τολμηροῦ Πλοιάρχου. Αντιγραφῇ.

«Αλλά ίσως δέν εσάλη γιά τὴν Σελίδα Συνεργασίας, γιάτί από κάτω γράφει «μεταγραφένον εις τὸ πεζόν». Τί έννοει άραγε ό Τολμηρὸς Πλοίαρχος; — «Η τούτα» τού «Ονειροῦ της Ανατολῆς. Είναι πολὺ κατώτερη από μιά άλλη Τράτα πού εδμοσιεύεσα πρὸ όλίγου καιροῦ. Γιά τὴ δημοσίευσά κι' αὐτὴ (τὸ ίδιο θέμα, βλέπεις), έπρεπε νάταν άνώτερο. — «Ό Γιάννης». Καλὸ τὸ διηγηματάκι, αλλά πολὺ άεγχα γραμμένο. Επειτὰ τὸ έγραψαν δυό «Κωνσταντίνος και «Αργυρούλα Βαρέλλα» και χωρίς ψευδώνυμο. Δέν επιρρίπτεται. — «Κυνηγός» τού Διανγούς Νού. Οὔτε κι' αὐτὸ δέν είναι τόσο καλὰ γραμμένο γιά νά δημοσιευθῇ. — «Οι βοαδύναντες μαθητῆς» τού Προμηθέως. Τὸ γράψιμο ακατάστατο, ή γλώσσα άνώμαλη.

«Εγκρίνονται: 79. «Αναξιάτικο Πρωτόν» της Αλκίσιτιδος. 80 «Ό ποιητής τών Αετιδῶν» της Κορυφῆς τού «Ολύμπου. Αλλά δέν έπρόφθασα νά διαβάσω αὐτὴν τὴν έβδομάδα και τάφησα γιά τὸ ερχόμενο.

Στὴ Σ. Σ. Σ. τού προηγούμενου φύλλου δημοσιεύθηκε ό «Αγεμόνλος» της Εανθῆς Έλληνοπούλας, χωρίς νάναφέρεται πῶς είναι μεταφραση ποιήματος τού Longfellow, τού μπερλέτου Αμερικανοῦ ποιητοῦ. Τὸ λάθος είναι δικό μου: «Η Εανθὴ Έλληνοπούλα τὸ ελεγε σημειωμένο από πάνω: εγώ τὸ έβασα γιά νά τὸ σημειώσω από κάτω, κι' ύστερα... τὸ έέχαχα. Με τὴν εὐκαιρία αὐτή, συγγαίω τὴ φίλη μας και γιά τὴν όραία εκλογή και γιά τὴν όραία μεταφραση.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Οὐδέν ψευδώνυμον εγκρίνεται ή άναγεσθαι, έν δέν συνδυάζεται από τού δικαίωματος δρ. 5.—Τὰ εγκρινόμενα ή άναγεσθαι ισχύουν μέχρι της 30 Νοεμβρίου 1924. «Όσα συνδυάζονται από Α, άνήκουν εις άγρία και όσα από Κ, εις κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Πευθαμένος Ακιστέλης, κ. (;;;). Θαλασσοπόρος, ά. (=). Κόμης δε Λαντώμ, ά. (ΚΣ). Ρούλα, κ. (ΜΣ). Τέκνον τού Βορρά, ά. (ΓΧ). Ανκιστοίσις, ά. (ΙΤ). Κόρη της «Ιδης, κ. (ΑΣ). Έλληνική Τιμή, κ. (ΕΑ). Σκία της Εδνίας, κ. (ΑΚ). Ρήγας Σπαθί, ά. (Ισαπουλίας). Τάνταλος, ά. (ΑΧ). Αργιολούλοδο, κ. (Σωσώ). Σκόπας, ά. Έλλάδα, ά. Φωντουριστής, ά. (ΑΧ). Ραγιάς της

Ανατολῆς, ά. [!!!]. Βυζαντινὸ Α-στρο, ά. (ΚΘ). Αδσοτή Έλπίδα, κ. (ΚΘ). Δημοκρατία, ά. Δικέφαλος Αέτος, ά. (ΝΒ). Ναξιακή Αύρα, κ. (ΝΒ). Υιός τού Ψηλορείτη, ά. (ΔΜ). Μύλληρ, ά. (ΘΘ). Αίντελ, κ. (ΑΘ). Στήριγμα της Μητρός, ά. (Ι). Φανatikος Δημοκράτης, ά. (ΚΕ). Κασσιανή, κ. Χλωρίς, κ. (ΜΓ).

Ανανεώδεις Ψευδώνυμα: Ιουλιέττα, κ. Αστέρη της Φύλης, ά. Πληρωμένος Λέων, κ. Καρυοθαύστης, ά. Σουλιοποπούλα, κ. Αμάραντος Κρίνος, κ. Αετή Μαρμαρίτα, κ. Μικρή Χαριταπούλα, κ. Μικροασιατική, ά. Αιμίλιος Εαρινός, ά. Σεμίραις, κ.

«Η Διάπλασις άποάζεται τούς φίλους της: Τάνταλον (έστειλα με λογαριασμόν) Αγοροκόριτσο (εὐχαριστῶ πολύ, προπάντων πού δέν με ξεχνᾶς!) Γιὸν της Νύχτας (στὸ ερχόμενο θά τὰ πῶμε!) Σοφίαν Πουλοπούλαν (έτσι στέλλονται αἱ λύσεις; τί λέει ή προκήρυξις τού Διαγωνισμοῦ, στὸ 1ο φύλλο;) Ηλιοβασιλέμμα (έστειλα, περιμένω) Απτερον Νίκη (έγκάρδια συλλυπητήρια ή στοργή σου θά σοῦ διαγορεύσῃ τὰ λογάκια έκείνα πού θά παρηγορήσουν τὴν καϊμένη τὴ μαμμά) Ηλιον τού Έλληνισμοῦ (πολλές φορές τὰ Φωνηεντόλιπα συμπύπουν γιάτί είναι, βλέπεις, ρητά, γνωμικά, παροιμίες κτλ. πού καθέννας τὰ παίρνει και τὰ κάνει) Νηρηίδα τών Ανθέων (και τὸ χρόνου, νά χαίρεσαι τὸν μπαμπά! τί όρατο τὸ γράμμα σου! όχι, άφού έστειλες πιά δυό κομμάτια, δέν μπορείς νά ξαναστείλῃς περὰ γιά τὴ Β' τριμην

